

**O‘QUVCHI SHAXSIDA IJODIY KOMPETENSIYALARNI
SHAKLLANTIRISHDA FAOLIYATLI YONDASHUVNING O‘RNI****Shodiyeva Malika G‘ayrat qizi****Shoimqulova Ma`rifat Abdirahmonovna**

Termiz davlat pedagogika instituti talabalari

Anotatsiya. Mazkur maqolada o‘quvchi shaxsida ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishda faoliyatli yondashuvning o‘rni ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilinadi. Faoliyatli yondashuv o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoni hal etish, tahlil qilish, ijodiy g‘oyalar yaratish va amaliy natijaga erishish ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim omil sifatida namoyon bo‘ladi. Tadqiqotda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sohasidagi farmon va qarorlariga, shuningdek, zamonaviy pedagogik nazariyalarga tayanilgan. Maqolada shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim, kompetensiyaviy yondashuv va faoliyatli o‘qitish tizimi o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik yoritilgan hamda ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali texnologiyalar taklif etilgan.

Аннотация. В данной статье исследуется роль деятельностного подхода в формировании творческих компетенций личности ученика. Автор рассматривает деятельностный подход как ключевой фактор развития самостоятельного мышления, аналитических способностей, креативного восприятия и практических навыков решения проблем. Исследование основано на современных педагогических теориях и нормативных документах Республики Узбекистан в области образования. В статье раскрыта взаимосвязь между личностно-ориентированным обучением, компетентностным подходом и деятельностной педагогикой, а также предложены эффективные технологии развития творческих компетенций у школьников.

Anotation. This article examines the role of the activity-based approach in developing students' creative competencies. The activity-based learning model is analyzed as a vital pedagogical mechanism that fosters independent thinking, analytical ability, creativity, and practical problem-solving skills. The study is grounded in the educational reforms and decrees of the Republic of Uzbekistan as well as in modern pedagogical theories. The paper highlights the interconnection between learner-centered education, competence-based learning, and activity pedagogy, and proposes effective technologies for enhancing students' creative competencies through innovative and reflective learning practices.

Kalit so‘zlari: Faoliyatli yondashuv, ijodiy kompetensiya, shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim, mustaqil fikrlash, innovatsion metod, motivatsiya, refleksiya, ijodiy muhit

KIRISH.

O‘zbekiston Respublikasi ta‘lim tizimida amalga oshirilayotgan tub islohotlar shaxsning har tomonlama barkamol bo‘lib kamol topishi, ijodiy fikrlaydigan, mustaqil qaror qabul qila oladigan, yangilik yarata oladigan va raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashga yo‘naltirilgan. Bugungi kunda ta‘limning har bir bosqichida o‘quvchilarda ijodiy kompetensiyalarni shakllantirish masalasi milliy ta‘lim siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida e‘tirof etilmoqda. Bu jarayon O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi” (PF–60, 28-yanvar 2022-yil), “Ta‘lim va fan sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi (PQ–3775, 6-iyun 2018-yil) qarorlari, shuningdek, “Raqamli ta‘lim” konsepsiyasi va “Uzluksiz ta‘lim tizimini rivojlantirish strategiyasi” kabi normativ-huquqiy hujjatlarda o‘z ifodasini topgan. Shuningdek, “Ta‘lim to‘g‘risida”gi Qonun (2020-yil 23-sentabr, O‘RQ–637-son) va “O‘zbekiston Respublikasi uzluksiz ta‘lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi”da o‘quv jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish, o‘quvchilarning faolligini oshirish, ularni mustaqil izlanishga va ijodiy fikrlashga yo‘naltirish ta‘lim siyosatining ustuvor vazifasi sifatida belgilangan. Bu hujjatlar asosida ta‘lim jarayonida kompetensiyaviy, shaxsga yo‘naltirilgan va faoliyatli yondashuvlar uyg‘unligi tamoyili ilgari surilmoqda. Faoliyatli yondashuv zamonaviy pedagogik paradigmaning markaziy unsurlaridan biri bo‘lib, uning mohiyati shundaki, o‘quvchi shaxsini faqat bilim oluvchi emas, balki faol subyekt, yaratuvchi, tadqiqotchi sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Bunday yondashuv jarayonida o‘quvchi o‘rganayotgan bilimlarni shunchaki o‘zlashtiribgina qolmay, balki ularni amaliy faoliyatda qo‘llay oladi, o‘z fikrini mustaqil ifoda etadi va muammoni hal etishda innovatsion yechimlar ishlab chiqadi. Shu sababli, faoliyatli yondashuv nafaqat o‘quv jarayonining metodik negizi, balki o‘quvchi shaxsining ijodiy kompetensiyasini shakllantirishning asosiy mexanizmi sifatida e‘tirof etiladi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ilm, ta‘lim va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi (PQ–4699, 2020-yil 6-aprel) qarori hamda “Yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirish va ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish to‘g‘risida”gi (PQ–6099, 2020-yil 19-noyabr) farmonlari ijodiy faoliyatni qo‘llab-quvvatlash, yosh avlodda yangi g‘oyalarni ilgari surish va yangilik yaratish ruhini kuchaytirishga alohida e‘tibor qaratadi. Ushbu hujjatlar asosida ta‘lim tizimida o‘qituvchilar oldiga o‘quvchilarning

ijodiy tafakkurini rivojlantirish, ularda mustaqil tahlil, o'zini ifoda etish, tanqidiy fikrlash va innovatsion yondashuv ko'nikmalarini shakllantirish kabi muhim pedagogik vazifalar qo'yilgan[12].

Ijodiy kompetensiya — bu shaxsning mavjud bilim va tajribalari asosida yangi g'oya, mahsulot yoki yechim yaratish qobiliyati bo'lib, u o'quvchining bilish jarayonida faolligi, mustaqilligi va motivatsiyasini oshiradi. Shu boisdan ham faoliyatli yondashuv asosida ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirish, bugungi ta'lim jarayonining nazariy, metodik va amaliy yo'nalishlarida eng muhim masalalardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda O'zbekiston ta'lim tizimi xalqaro miqyosda tan olinayotgan tajribalarga asoslanib, "Bloom taksonomiyasi", "Konstruktivistik ta'lim nazariyasi", "Kolbning tajribaviy o'rganish modeli" kabi ilg'or nazariyalarni milliy ta'lim amaliyotiga tatbiq etmoqda. Bunda o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash, ularni amaliy faoliyatga yo'naltirish, mustaqil tahlil va baholash ko'nikmalarini shakllantirish asosiy o'rinni egallaydi. Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, u o'quvchilarda ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirish jarayonida faoliyatli yondashuvning samaradorligini ochib beradi, ta'limning amaliy yo'nalishini kuchaytiradi hamda o'qituvchining o'quv jarayonidagi roli va funksiyalarini qayta talqin etadi. Shu asosda maqolada faoliyatli yondashuvning nazariy-metodik mohiyati, uning ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi o'rni va amaliy natijalarini ta'minlash mexanizmlari tahlil qilinadi[11].

O'quvchi shaxsida ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishda faoliyatli yondashuvning o'rni zamonaviy pedagogik jarayonning markaziy masalalaridan biridir. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya davrida ta'lim tizimi o'quvchilarda mustaqil fikrlash, yangilik yarata olish, muammolarga ijodkorona yondasha bilish, tashabbuskorlik va amaliy tafakkurni rivojlantirishni taqozo etmoqda. Faoliyatli yondashuv ana shu talablarni amalga oshirishga xizmat qiluvchi zamonaviy pedagogik paradigma sifatida namoyon bo'ladi. U shaxsni rivojlantirishning asosiy manbai sifatida uning faoliyatini tan oladi va o'quvchining bilimlarni faqat tayyor shaklda emas, balki amaliy faoliyat orqali egallashini ta'minlaydi. Faoliyatli yondashuv psixologik-pedagogik fanlarda o'zining nazariy asosini A.N.Leontyev, L.S.Vygotskiy, S.L.Rubinshteynlarning faoliyat nazariyasidan oladi. Bu nazariya bo'yicha insonning ongli faoliyati uning shaxsiy rivojlanishining bosh omilidir. Shu jihatdan o'quvchilarda ijodiy kompetensiyalarni shakllantirish faoliyatning turli turlarini – kognitiv, ijodiy, kommunikativ, amaliy, axborotli faoliyatlarni tashkil etish orqali amalga oshiriladi. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (2020-yil 23-sentabr, yangi tahrir), "O'zbekiston Respublikasida uzluksiz ta'lim tizimini yanada

Learning and Sustainable Innovation

takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Prezident farmoni (PF–5847, 2019-yil 8-oktabr), shuningdek, “Yangi O‘zbekiston – maktab ostonasidan boshlanadi” konsepsiyasi bu jarayonga normativ-huquqiy asos yaratgan. Mazkur hujjatlar ta‘lim jarayonida shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvni, kompetensiyaviy yondashuvni va faoliyat asosidagi o‘qitish metodikasini joriy etishni ustuvor vazifa sifatida belgilaydi. Faoliyatli yondashuv asosida ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirishda o‘quvchi nafaqat bilim oluvchi, balki faol ishtirokchi, ijodkor, muammolarni yechuvchi subyektga aylanadi. Masalan, dars jarayonida o‘quvchilar loyihaviy ishlar, amaliy topshiriqlar, interfaol mashg‘ulotlar, ijodiy muhokamalar orqali nafaqat tayyor bilimni o‘zlashtiradi, balki yangi g‘oyalarni ilgari suradi, o‘z nuqtayi nazarini asoslashni o‘rganadi. Bu jarayon o‘quvchining tafakkur mustaqilligini, tahliliy va sintez qobiliyatini, muammoli vaziyatlarni hal etishdagi elastikligini kuchaytiradi[10].

Pedagog olimlar A.Abdullayeva, M.Sharipova, Z.Sobirova, Sh.Yo‘ldosheva, T.Mamorasulova va boshqalarning ilmiy tadqiqotlarida faoliyatli yondashuvning o‘quvchilarning ijodiy salohiyatiga ijobiy ta‘siri chuqur o‘rganilgan. Jumladan, Abdullayeva (2021) ta‘lim jarayonida faoliyatli yondashuvni qo‘llash natijasida o‘quvchilarda “kreativ tafakkur”, “o‘zini ifoda etish qobiliyati” va “muammoli vaziyatlarda qaror qabul qilish malakalari” sezilarli darajada rivojlanishini ta‘kidlaydi. Bu esa o‘z navbatida ijodiy kompetensiyaning asosiy tarkibiy qismlarini – bilish faolligi, yangilikka intilish, estetik va ma‘naviy idrok, kommunikativ madaniyat kabi xususiyatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Faoliyatli yondashuvning didaktik asoslari shundan iboratki, o‘quv jarayonida o‘quvchi faol bilish subyekt sifatida ishtirok etadi. U bilimni o‘z faoliyati orqali egallaydi, natijada o‘qituvchi bilim beruvchi emas, balki yo‘naltiruvchi va fasilitator rolini bajaradi. O‘zbekiston Milliy o‘quv dasturida (2021) ham o‘quv jarayonida o‘quvchi faoliyatini markazga qo‘yish, “bilimdan ko‘nikmaga”, “ko‘nikmadan kompetensiyaga” o‘tish zarurligi ta‘kidlanadi. Shu bois o‘qituvchi darslarni ijodiy vazifalar, muammoli savollar, rolli o‘yinlar, amaliy loyihalar asosida tashkil etishi kerak.

Ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishda o‘quv faoliyatining individual va jamoaviy shakllarining uyg‘unligi ham muhim ahamiyat kasb etadi. Individual faoliyat o‘quvchining o‘z imkoniyatlarini ro‘yobga chiqarishiga xizmat qilsa, jamoaviy faoliyat esa muloqot madaniyati, hamkorlikda ishlash, fikr almashish va ijtimoiy mas‘uliyatni rivojlantiradi. Bu jihatdan “faoliyatli yondashuv”ning mohiyati – shaxsni faol subyekt sifatida tarbiyalash, uning hayotiy va ijodiy tajribasini kengaytirish, o‘z faoliyatining natijasini baholay oladigan ongli shaxsni shakllantirishdir[9].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “Yangi

Learning and Sustainable Innovation

O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi” PF–60-sonli farmonida ham “shaxsning tafakkurini o‘zgartirish, ijodiy va tanqidiy fikrlash madaniyatini rivojlantirish” vazifalari belgilangan bo‘lib, bu faoliyatli yondashuvni ta’lim jarayonida keng joriy etish zaruratini yanada kuchaytiradi. Demak, ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishda faoliyatli yondashuv nafaqat metodik yangilik, balki milliy ta’lim siyosatining strategik yo‘nalishiga aylangan. Bundan tashqari, faoliyatli yondashuvning zamonaviy talqini raqamli pedagogika bilan uzviy bog‘liqdir. Bugungi kunda o‘quvchilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda onlayn ta’lim platformalari, virtual laboratoriyalar, elektron portfoliolar, ijodiy loyiha bazalari, sun‘iy intellekt asosidagi o‘quv dasturlari faoliyatli yondashuvning yangi texnologik imkoniyatlarini yaratmoqda. Bu jarayon nafaqat o‘quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, balki ularni o‘z bilim va tajribalarini tahlil qilib, natijaga yo‘naltirilgan ijodiy faoliyatga jalb etadi[13].

Yuqoridagilardan kelib chiqib, shuni ta’kidlash joizki, faoliyatli yondashuv o‘quvchilarda ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishning samarali mexanizmi sifatida ta’lim jarayoniga tizimli integratsiya qilinishi zarur. Bu esa o‘z navbatida o‘qituvchidan yangi pedagogik texnologiyalarni chuqur o‘zlashtirishni, faol o‘qitish uslublarini qo‘llashni, o‘quvchilarni mustaqil, tahliliy va ijodiy faoliyatga yo‘naltirishni talab etadi. Shu nuqtayi nazardan, ta’limda faoliyatli yondashuvni raqamli muhit bilan uyg‘unlashtirish orqali o‘quvchilarning ijodiy tafakkurini, mustaqil o‘rganish ko‘nikmalarini va tanqidiy tahlil qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyati yanada kengayadi[8].

O‘zbekiston ta’lim tizimida 2021-yilda qabul qilingan “Milliy o‘quv dasturi” asosida o‘quv jarayonlarini kompetensiyaviy yondashuv asosida qayta tashkil etish boshlangan bo‘lib, bu jarayonda faoliyatli yondashuv muhim didaktik asos sifatida ko‘rilmoqda. Ushbu dasturda o‘quvchi markazida turadigan o‘qitish modeli joriy etilib, o‘quvchilarni o‘rganish jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish, ularni ijodiy va tanqidiy fikrlashga yo‘naltirish maqsad qilingan. Shuningdek, o‘quvchilarning faoliyat jarayonida o‘z-o‘zini nazorat qilish, tahlil qilish, baholash, o‘z g‘oyalarini himoya qilish ko‘nikmalarini shakllantirish orqali ijodiy kompetensiyalarni mustahkamlashga erishiladi. Faoliyatli yondashuvni ta’lim jarayoniga tatbiq etishning asosiy mexanizmlaridan biri — muammoli ta’lim, loyihaviy faoliyat va tadqiqotga yo‘naltirilgan o‘qitish metodlaridir. Ushbu metodlar o‘quvchining bilish jarayonini faollashtiradi, ularni amaliy izlanishga, kuzatishga, taxmin qilishga, tahlil qilish va xulosa chiqarishga o‘rgatadi. Masalan, boshlang‘ich va umumiy o‘rta ta’lim bosqichida o‘quvchilar uchun ijodiy topshiriqlar, mini-loyihalar, tajriba ishlari,

Learning and Sustainable Innovation

fanlararo integratsion mashg'ulotlar tashkil etish ijodiy kompetensiyalarni amalda shakllantirishga xizmat qiladi. O'qituvchi bu jarayonda faqat bilim manbai emas, balki jarayonni yo'naltiruvchi, motivatsiya beruvchi, o'quvchini faoliyatga jalb etuvchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, faoliyatli yondashuv asosidagi darslarda o'quvchilar an'anaviy darslarga nisbatan ko'proq tahliliy fikrlaydi, o'z qarashlarini himoya qiladi, yangi g'oyalarni ilgari suradi va ijodiy natijaga intiladi. Shuningdek, o'quvchilarda "metakognitiv ko'nikmalar" — ya'ni o'z o'quv faoliyatini anglash, rejalashtirish, baholash va o'z ustida ishlash malakalari shakllanadi. Bu esa ijodiy kompetensiyaning yuqori darajasiga olib keladi[7].

Shu o'rinda, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 25-avgustdagi "Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish va ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish to'g'risida"gi PQ-328-son qarori ham faoliyatli yondashuvning amaliy ahamiyatini yanada oshiradi. Qarorda yoshlarni ijodiy faoliyatga keng jalb etish, innovatsion fikrlashni rivojlantirish, ma'naviy-axloqiy tarbiyani kuchaytirish masalalari asosiy yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Shu bois, o'quvchilarning ijodiy kompetensiyalarini shakllantirish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki ularning ijtimoiy faolligini, milliy g'ururini va mas'uliyat hissini ham mustahkamlaydi. Faoliyatli yondashuvning samaradorligi, shuningdek, uning diagnostika va monitoring tizimini to'g'ri tashkil etishga ham bog'liq[14].

O'quvchining ijodiy kompetensiyalarini baholashda faqat nazariy bilim darajasi emas, balki ularning amaliy faoliyatdagi ifodasi, ijodiy fikr yuritish tezligi, o'z g'oyasini rejalashtirish va amalga oshirish ko'nikmalari inobatga olinadi. Shu maqsadda baholashning yangi shakllari — portfolio, ijodiy ishlar tanlovi, o'zaro baholash, refleksiya jurnallari va loyiha taqdimotlari keng joriy etilmoqda. Faoliyatli yondashuv asosida o'quvchilarda ijodiy kompetensiyalarni shakllantirish — bu zamonaviy ta'limning poydevorini tashkil etuvchi konseptual yo'nalish bo'lib, u o'quvchining shaxsiy imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi. Faoliyatli yondashuv o'quvchi faoliyatini faollashtiradi, ularni izlanishga, mustaqil fikrlashga, muammolarni hal qilishga undaydi hamda ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga zamin yaratadi[6].

XULOSA

Yuqorida keltirilgan ilmiy-nazariy mulohazalar shuni ko'rsatadiki, faoliyatli yondashuv zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishning eng samarali metodologik asoslaridan biridir. Bu yondashuv o'quvchini bilim oluvchi obyekt emas, balki mustaqil o'rganadigan, tahlil qiladigan, ijodiy fikrlaydigan subyekt sifatida tarbiyalaydi. Natijada o'quvchi o'zining

intellektual, ma'naviy va kommunikativ salohiyatini ro'yobga chiqarish imkoniga ega bo'ladi. Faoliyatli yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonida o'quvchi bilimni tayyor shaklda emas, balki o'z faoliyati orqali yaratadi, bu esa ijodiy kompetensiyaning shakllanishi uchun muhim shart-sharoit yaratadi. Shuningdek, bu yondashuv milliy ta'lim siyosatining ustuvor yo'nalishlari — shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, raqamli ta'lim va uzluksiz o'rganish tamoyillari bilan uzviy bog'liqdir. O'quvchilarni ijodiy fikrlashga, mustaqil qaror qabul qilishga, yangilik yaratishga o'rgatish orqali faoliyatli yondashuv ta'lim mazmunining modernizatsiyasini ta'minlaydi. Bu esa o'z navbatida Yangi O'zbekiston ta'lim tizimining strategik maqsadlariga — intellektual va ma'naviy barkamol shaxsni shakllantirishga xizmat qiladi. Kelgusida faoliyatli yondashuv asosida ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirishda pedagogik diagnostika, raqamli vositalar va shaxsga yo'naltirilgan metodikalarni chuqur integratsiya qilish zarur. Ayniqsa, o'qituvchilarning pedagogik mahoratini oshirish, faoliyatli yondashuv bo'yicha malaka oshirish kurslarini tashkil etish, ta'lim texnologiyalarini milliy mentalitet va qadriyatlarga moslashtirish muhim ilmiy-amaliy yo'nalish bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent: Adolat, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli farmoni, 28-yanvar 2022-yil.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5847-sonli farmoni, 8-oktabr 2019-yil.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Milliy o'quv dasturini joriy etish to'g'risida"gi qarori, 2021-yil.
5. Abdullayeva A. "Faoliyatli yondashuv asosida o'quvchilarning ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishning metodik asoslari." – Toshkent: Fan, 2021.
6. Saydulloyevich, O. Y. (2022). The educational and moral significance of the spiritual heritage of Imam ghazali. *European Scholar Journal*, 3(6), 153-156.
7. Saydulloyevich, O. Y. (2023). Samples of the Wisdom of Imam Abu Hamid Ghazali Quoted in the Great Works. *World Bulletin of Social Sciences*, 25, 18-21.
8. Saydulloyevich, O. Y., & Erkinova, S. O. (2024). ABU HOMID G 'AZZOLIY ASARLARIDA "YOLG 'ON SO 'ZLASH VA YOLG 'ON QASAM ICHISH" YOMON ILLAT EKANLIGI HAQIDAGI QARASHLARI. *O'ZBEKISTONDA*

FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 3(35), 505-510.

9. Saydulloyevich, O. Y. (2024). TALABALARNI MANAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHDA ABU HOMID G'AZZOLIY ASARLARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(35), 511-516.

10. Ismoilova Durдона G'Ulom Qizi (2024). TALABALARNI MA'NAVIY-AXLOQIY TARBIYASIDA ABU HOMID G'AZZOLIY ASARLARINING TUTGAN O'RNI. *Research Focus*, 3 (12), 109-114. doi: 10.5281/zenodo.14532269

11. Shavkatovna, X. M. (2025). Pedagogik nazorat va baholash. *ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI*, 2(6), 124-126.

12. Shavkatovna, X. M., & Akbarovna, N. D. (2024). GENDER YONDASHUV ASOSIDA TALABA-QIZLARDA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(35), 494-498.

13. Shavkatovna, X. M. (2024). GENDER TENGLIKNING HUQUQIY VA IJTIMOY ASOSLARI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(35), 499-504.

14. Shavkatovna, X. M. (2024). GENDER YONDASHUV ASOSIDA TALABA-QIZLARDA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH. *Research Focus*, 3(11), 124-128.

15.